

Parlamentul
Republicii Moldova

LC *Orar/03-126*
din „15” *16.12.2023*

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Biroul permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului, se prezintă spre examinare proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale.

Anexă: proiectul de lege și nota informativă.

Deputați în Parlament:

Carp Dorian
Onușu Nantoi
Audeian Cheptan
Ion Spac
Boris Morcov

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	<i>474</i>
„15”	<i>16</i> 20 <i>23</i>
Ora	

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru modificarea Legii nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articolul unic. – Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr.277-287, art.586), cu modificările ulterioare se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 7:

la alineatul (1):

la litera c) cuvântul „testele” se substituie prin sintagma: „rezultatele testelor”;

la litera d) sintagma „aplicarea testului” se substituie prin sintagma: „rezultatele testelor”, iar cuvântul „realizat” se substituie cu cuvântul „realizate”.

la alineatul (2) la lit. c) sintagma „să denunțe imediat influențele necorespunzătoare” se substituie prin sintagma „să respingă expres influența necorespunzătoare iar în cazul imposibilității să depună un denunț scris”;

2. La articolul 8 alineatul (2):

la litera e) cuvântul „testele” se substituie prin sintagma: „rezultatele testelor”;

litera f) va avea următorul conținut:

„f) de a sancționa agenți publici care au înregistrat rezultat negativ al testului de integritate profesională în conformitate cu prevederile legislației ce reglementează activitatea agentului public testat”.

3. La articolul 10, alineatul (5) sintagma „evitare a testării integrității profesionale a respectivului agent public sau de încetare a testului de integritate profesională în privința lui, astfel încât să nu admită deconspirarea activității de testare” se substituie cu sintagma „neadmitere deconspirării activității de testare și informează imediat despre acest fapt conducătorul instituției care evaluează integritatea instituțională. Conducătorul instituției care evaluează integritatea instituțională verifică dacă în situația creată există sau nu conflict de interese”.

4. La articolul 13:

la alineatul (1) litera d) va avea următorul conținut:

„d) etapa a patra – elaborarea raportului privind rezultatele evaluării integrității instituționale și emiterea recomandărilor cu privire la înlăturarea riscurilor de corupție identificate și îmbunătățirea climatului de integritate instituțională.”;

la alineatul (5) cuvântul „presupune” se completează cu sintagma „elaborarea raportului privind rezultatele evaluării integrității instituționale și”.

5. Articolul 17 se completează cu alineatul (1¹) în următoare redacție:

“(1¹) Aprecierea rezultatului testului de integritate profesională se efectuează de către instituția care evaluează integritatea instituțională după finalizarea testării integrității profesionale”.

6. La articolul 18, alineatul (1) sintagma “tuturor etapelor” se substituie cu sintagma “primelor trei etape”.

7. La articolul 19:

la alieatul (3) sintagma: “de 60 de zile” se substituie prin sintagma: “pînă la 12 luni”;

la alineatul (6) sintagma “la expirarea termenului prevăzut la alin. (3),” se exclude, iar cuvîntul “întocmește” se completează cu cuvîntul “semestrial”.

8. La articolul 20:

la alineatul (1) sintagma “în consolidarea climatului de integritate instituțională a entității publice” se exclude;

alineatul (2) va avea următorul conținut:

“(2) Gradul de implementarea a Planului de integritate este apreciat de către instituția care a evaluat integritatea instituțională în dependență de numărul acțiunilor realizare și impactul acestora. Planul de integritate se consideră implementat cu succes în cazul în care majoritatea măsurilor incluse în plan, dar nu mai puțin de trei pătrimi au fost realizate, cu unele excepții care nu pot fi imputate entității publice”;

la alineatul (3) litera c) se exclude;

alieatul (6) se exclude.

9. La articolul 21, alineatul (6) sintagma “instanța de judecată conform art.17” se substituie cu sintagma “entitatea care evaluează integritatea instituțională”, iar sintagma “negativ de către instanța de judecată” se exclude.

10. La articolul 22:

în denumire cuvîntul “testelor” se substituie prin sintagma: “rezultatului testului”

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Rezultatul testului de integritate profesională poate fi contestat de către agentul public testat în termen de 15 zile de la data comunicării acestuia în ordinea contenciosului administrativ, fără respectarea procedurii prealabile. Odată cu contestarea rezultatul testului de integritate profesională, agentul public va informa în scris entitatea publică în care activează despre contestația depusă. Contestarea rezultatului testării integrității profesionale suspendă cursul termenului de prescripție de tragere la răspundere disciplinară”.

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) În cazul în care agentul public testat a demisionat pînă la primirea de către entitatea publică a raportului privind rezultatele evaluării integrității instituționale, termenul de contestare a rezultatului testului de integritate profesională curge din momentul comunicării acestuia agentului public testat”;

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Sancțiunea disciplinară aplicată ca urmare a rezultatului testului de integritate profesională să contestă în ordinea contenciosului administrativ fără respectarea procedurii prealabile. Contestarea sancțiunii disciplinare suspendă termenul de prescripție a răspunderii disciplinare”;

la alineatul (5) sintagma “și care a verificat rezultatele testării” se exclude.

11. Articolul 23 se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

“(2¹) În scopul de dezvoltare profesională a testorilor sau schimb de experiență instituțională, înregistrările audio/video a testului de integritate pot fi păstrate fără limită de timp, însă acestea urmează a fi prelucrate în așa mod, ca să nu fie identificată identitatea agentului public testat. Acestea înregistrări nu sînt destinate penru vizualizare publicului larg”.

12. Articolul 24 va avea următorul cuprins:

Articolul 24. Controlul parlamentar asupra activității de evaluare a integrității instituționale

Controlul parlamentar asupra activității de evaluare a integrității instituționale este exercitat în conformitate cu prevederile art.44¹ al Legii nr.1104-XV din 06 iunie 2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție și prevederile art.20 din Legea nr.753-XIV din 23 decembrie 1999 privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova.”.

13. La articolul 25 alineatul (1) sintagma: “verificarea respectării condițiilor de autorizare în vederea aprecierii rezultatelor testelor de integritate profesională” se exclude, cuvântul “aplicarea” se substituie cu cuvântul “rezultatele”, iar cuvântul “negative” se exclude.

14. Articolul 26 se completează cu alineatele (2) și (3) în următoare redacție:

“(2) În scopul asigurării logistice a testului de integritate profesională, din contul mijloacelor speciale, din casa instituției care evaluează integritatea instituțională, pot fi eliberate mijloacele financiare pentru procurarea/închirierea bunurilor, serviciilor, necesare pentru susținerea situației virtuale a testului de integritate profesională.

(3) Modul de gestionare a mijloacelor financiare, destinate asigurării logistice a testului de integritate profesională se stabilește printr-un regulament, aprobat de către directorul instituției care evaluează integritatea instituțională”.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Nota informativă
la proiectul legii pentru modificarea
Legii nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale

Proiectul dat a fost elaborat în scopul ajustării Legii nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale în conformitate cu prevederile Hotărârii Curții Constituționale nr.37 din 07.12.2021, prin care Curtea Constituțională a declarat neconstituționale articolul 343⁸, textul „și de apreciere a rezultatului testului de integritate profesională” din articolul 343⁶ din Codul de procedură civilă și alineatele (2), (3) și (4) din articolul 17 al Legii nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale.

Necesitatea operării modificărilor propuse în conținutul Legii privind evaluarea integrității instituționale rezultă din concluziile și recomandările formulate în Raportul de evaluare ex-post de impact a Legii nr. 325/2013 privind evaluarea integrității instituționale, aprobat de către Comisia Securitate Națională, Apărare și Ordine publică a Parlamentului Republicii Moldova prin Decizia CSM06 nr.388 din 29.11.2023. Potrivit raportului, una dintre dificultățile identificate în procesul de implementare a actului normativ se referă la conflictele interne de norme, inclusiv la ambiguitățile care au fost sesizate în practică în procesul desfășurării evaluării integrității instituționale.

Potrivit Raportului de evaluare ex-post juridică a Legii nr.325/2013 privind evaluarea integrității instituționale, în sensul realizării obiectivului privind stabilirea dacă au fost aprobate toate actele normative necesare pentru organizarea și executării și implementării Legii nr. 325/2013, s-a constatat că prevederile legale au fost realizate, însă în anumite cazuri cu depășirea termenului de aprobare a cadrului normativ conex. Prin prisma identificării obstacolelor de ordin juridic în aplicarea Legii nr. 325/2013, au fost formulate propunerile de ordin juridic pentru îmbunătățirea Legii nr. 325/2013.

Astfel, prin proiect se propune ca rezultatele testelor de integritate profesională să fie apreciate de către entitatea care evaluează integritatea instituțională. Totodată, după recepționarea raportului privind rezultatele evaluării integrității instituționale de către entitatea publică evaluată, agentul public testat va avea posibilitatea de a contesta rezultatele testelor de integritate în ordinea contenciosului administrativ. Contestarea rezultatului testării integrității profesionale va suspenda cursul termenului de prescripție de tragere la răspundere disciplinară.

De asemenea, prin proiect se propun modificări pentru a aduce Legea privind evaluarea integrității instituționale în concordanță cu prevederile Legii integrității, de a exclude conflictul intern de norme, precum și în scopul îmbunătățirii legii reieșind din practica acumulată în procesul evaluării integrității instituționale.

Astfel, în vederea înlăturării problemelor identificate în procesul de implementare a prevederilor Legii nr.325/2013 de către experții Centrului, precum și întru excluderea conflictului intern de norme între art. 13 al. (1) lit d) și art.18 alin. (1), au fost operate modificări prin care se concretizează că a patra etapă a evaluării integrității instituționale este mult mai complexă. Aceasta, *de facto* presupune elaborarea raportului privind rezultatele evaluării integrității instituționale și emiterea recomandărilor cu privire la înlăturarea riscurilor de corupție identificate și îmbunătățirea climatului de integritate instituțională. Deoarece în cadrul aplicării acestui instrument se evaluează nu doar climatul de integritate, asigurat de către conducător. Evaluarea este mult mai amplă și include analiza factorilor de risc externi (expertiza cadrului normativ), factori de risc aferent proceselor vulnerabile etc., dar nicidecum nu se limitează doar la emiterea recomandărilor de îmbunătățire a climatului de integritate instituțională.

La articolul 19 care reglementează acțiunile entității publice după primirea raportului privind rezultatele evaluării integrității instituționale, se constată din experiența practică că termenul specificat la alin. (3) privind implementarea Planului de integritate în termen de 60 de zile nu este

unul real și eficient, astfel se propune de a-l modifica cu stabilirea „până la 12 luni din momentul adoptării”.

Articolul 20 din lege reglementează evaluarea repetată a integrității instituționale și consecințele eșuării planului de integritate, însă aceste norme nu prevăd expres cuantumul minim sau maxim ale acțiunilor Planului de integritate necesare a fi realizate, pentru a putea permite aprecierea obiectivă a Planului de integritate ca fiind unul implementat cu succes sau eșuat. Corespunzător, sintagmele „...majoritatea acestora au fost realizate, cu unele excepții care nu pot fi imputate entității publice”, „nerealizării în termen a măsurilor incluse în plan din motive imputabile entității publice” sunt discreționare și nu oferă o claritate ce ține de aprecierea obiectivă a progresului în acest sens. Din aceste considerente, se propune de a include un criteriu cuantificat de „trei părți”.

Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului nu necesită cheltuieli financiare.

Modul de incorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Drept urmare a adoptării prezentului proiect nu va fi necesară modificarea și completarea altor acte normative.

Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul urmează să fie supus consultărilor publice și transmis spre avizare și expertiză în modul stabilit.

Carp Liliac Daniela